

Nuuk d. 4. maj 2023

Høringssvar vedr. forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn

Rådet for Menneskerettigheder (IPS) har modtaget høringen om ændring af Inatsisartutlov om uddannelsesstøtte d. 31. marts 2023 og har følgende bemærkninger:

IPS finder forslaget positivt, og anerkender intensionen om at forbedre vilkår og støtte for udsatte børn, unge og familier.

Generelle bemærkninger

Generelt oplever IPS at ændringsforslagene primært er specifikke omkring kommunalbestyrelsernes forpligtelse, men mindre konkrete når det gælder eksempelvis Socialstyrelsens forpligtelser. Kommunalbestyrelsen bliver i 7. §33 stk. 2 forpligtet til at finde midlertidige løsninger, såfremt der ikke er plads via Den Centrale Venteliste. Der fremgår ikke en tidsfrist for Socialstyrelsen til at skaffe den plads der skal imødekomme barnets behov, af bemærkningerne fremgår blot et ikke nærmere defineret *snarest*. Midlertidige løsninger er ikke optimale i forhold til barnets tarv. Naalakkersuisut bør overveje om ikke denne forpligtelse vil være mere hensigtsmæssigt placeret hos Socialstyrelsen, idet de har det nationale overblik og ikke mindst anvisningsret til landets døgntilbud.

IPS savner konkrete økonomiske beregninger på ændringsforslag som at oprette børne- og familiecentre i alle byer med over 500 indbyggere. Det konstateres blot i de almindelige bemærkninger at det vil have økonomiske konsekvenser. Omfanget bør fremgå klart, til hjælp for den videre beslutningsproces.

IPS savner desuden at forslaget forholder sig til hvor/hvordan de faglige kompetencer skal findes, idet bemanningen allerede nu udgør en væsentlig udfordring.

Der er angiveligt allerede nu udfordringer med at leve op til den gældende børnestøttelov. IPS finder det derfor relevant at påpege, at Naalakkersuisut bør have fokus på at sikre eventuelle ændringer til Inatsisartutlov om støtte til børn skaber forenkling og reel forbedring for borgeren frem for mere administration i forvaltningerne i kommunerne. Der bør altid fremgå klare formål, og målbare succeskriterier i indsatserne, så vi kontinuerligt kan sikre relevante, realiserbare tilbud, der har en positiv målbar effekt for sårbare borgere.

Øvrige bemærkninger

IPS savner en uddybning af børn og unge, der anbringes på en sikret institution. Det kan desværre være nødvendigt at anbringe børn og unge på en sikret afdeling, hvis de udgør en fare for sig selv eller andre. IPS finder dog 8. § 36 særdeles mangelfuld i forbindelse med barnets tarv. Det bør fremgå at der i anbringelsen skal tilbydes behandling og/eller en konkret pædagogisk indsats, således barnet støttes til at ændre den destruktive adfærd. Uden en massiv indsats, vil disse børn og unge formentlig tilbringe deres liv i

anstalterne fremover. Naalakkersuisut bør desuden overveje hvorvidt det er hensigtsmæssigt at overdrage unge på 18 år i en anstalt, eller der bør etableres en sikret

mellemting, en slags efterværn, der skærmer de unge mod voksne kriminelle, ligesom der bør være et større fokus på en pædagogisk indsats for denne målgruppe, for at sikre dem en bedre tilværelse.

Mange af landets anstalter er utidssvarende og kan ikke sikre relevant afskærmning af de unge uden de facto at isolere dem. Et alternativt "tilbud" til anstaltsanbringelse for unge mellem 18 og 23 år eksempelvis, vil være en mere hensigtsmæssig løsning for denne målgruppe.

IPS foreslår at der i *10. § 41 stk. 2*, fremgår en forpligtelse for pågældende døgntilbud om at fremlægge en pædagogisk plan for hvorledes den unge skal nå konkrete lærings- eller trivselsmål ved en forlænget anbringelse. Det vil være hensigtsmæssigt at stille krav til døgntilbuddenes faglige leverancer af hensyn til barnets tarv, og for at sikre at de anbragte børn og unge har konkret gavn af anbringelsen.

Derfor er IPS meget positive over *13. § 46, stk. 4*, hvori det fremgår at handleplanen skal indeholde formål og konkrete mål med anbringelsen. IPS mener dog at der i den forbindelse også bør fremgå krav til institutionerne, idet det er i selve anbringelsen at formål og mål skal opnås.

Til *14. § 46 a* bemærker IPS at det er uklart med hvilket formål forældre til anbragte børn skal tildeles en støtteperson. Der er i forvejen udtalt mangel på kvalificerede støttepersoner til børn med særlige behov, det vil derfor være hensigtsmæssigt at et klart formål defineres, samt hvorledes kompetencerne skal opbygges. Der mangler ligeledes en beregning på omkostningerne til denne indsats. Man kan desuden nævne, at indsatsen vil betyde et behov for flere årsværk i kommunerne til at udarbejde de mange ekstra handleplaner. IPS anerkender dog den gode intention bag forslaget, i det omfang det er realiserbart.

I forhold til oprettelse af Familiecentre anerkender IPS ligeledes de gode intentioner i forslaget. IPS vil dog på det kraftigste opfordre til at Naalakkersuisut forholder sig til de velkendte udfordringer der allerede er med at skaffe tilstrækkeligt med kvalificeret personale til sådanne indsatser. Det vil være mere formålstjenstligt at tænke i alternative løsninger, der er relevante og realiserbare i en grønlandsk kontekst, med inddragelse af centrale aktører. Forslaget vil reelt ikke komme borgerne til gavn, hvis det ikke er muligt at realisere indsatsen i praksis.

Det vil være hensigtsmæssigt at inddrage kommunerne i nærmere fastsættelse af tilbud og drift af familiecentre, idet erfaringen med konkret drift og udfordringer er relevante at inkludere i fastsættelsen af reglerne.

Omfanget af de statistiske data kommunalbestyrelsen er forpligtet til at fremsende bør defineres mere klart. Hertil vil det være hensigtsmæssigt i samarbejde med relevante aktører at definere hvilke data Grønland har brug for og til hvilket formål. Dermed sikres en relevant dataindsamling på en gennemsigtig og formålstjenlig måde. Optimalt skal disse data bruges til at styrke vores indsatser til gavn for sårbare borgere.

Hvordan er Naalakkersuisut forpligtet til at formidle den indsamlede data, så aktører som f.eks. MIO, IPS, Tilioq og Ældretalsmanden får adgang til væsentlig data i deres opgaveløsning og anbefalinger?

I bemærkningerne til forslaget fremgår det at kommunalbestyrelserne ikke kan træffe afgørelse om hjemgivelse uden en udtalelse fra Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Findes der en svarfrist for udvalget, så der sikres regelmæssig fremdrift i sagsbehandlingen?

På vegne af Rådet

Qivioq Løvstrøm
Forkvinde